

Робоча програма навчальної дисципліни «Організація роботи соціальних служб» для студентів галузі знань Соціальна робота, спеціальності Соціальна робота, освітньої програми Соціальна робота. Організатор соціально-педагогічної діяльності в соціумі.

Розробник: Дурманенко Є.А., кандидат педагогічних наук, доцент

Рецензент: Томашевська І.П., кандидат педагогічних наук, професор

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

протокол № 2 від 12.09. 2019р.

Завідувач кафедри:

(проф. Гусак П.М.)

Робоча програма навчальної дисципліни

схвалена науково-методичною комісією педагогічного факультету

протокол № 1 від 18. 09. 2019р.

Голова науково-методичної
комісії факультету

(Антонюк В.З.)

Робоча програма навчальної дисципліни

схвалена науково-методичною радою університету

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 8	23 Соціальна робота	вибіркова
	231 Соціальна робота	
Модулів - 3	Соціальна робота. Організатор соціально- педагогічної діяльності в соціумі.	Рік підготовки - 3
Змістових модулів - 2		Семестр – 5; 6
ІНДЗ:€	Соціальна робота	Лекції - 34 год.
Загальна кількість годин - 240		Практичні - 58 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання): Аудиторних – Консультації - Самостійної роботи –	Освітній ступінь - бакалавр	Самостійна робота - 132 год.
		Консультації – 16 год.
		Форма контролю: залік; екзамен

2. Анотація курсу.

Метою викладання навчальної дисципліни «**Організація роботи соціальних служб**» є вивчення теоретико-методологічних основ і принципів організації діяльності соціальних служб в Україні, а також дослідження специфічних особливостей надання соціальних послуг різним категоріям населення в період побудови нових соціально-економічних відносин.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «**Організація роботи соціальних служб**» є:

- ознайомлення з теоретико-методологічними основами організації системної діяльності в соціальних службах та формування у студентів соціально-правових знань і умінь надання соціальних послуг;

- вивчення й аналіз інноваційних технологій роботи соціальних служб;

- аналіз основних нормативно-законодавчих актів, що регулюють надання соціальних послуг окремим категоріям клієнтів і окреслення відповідних напрямів роботи соціальних служб;

- виявлення механізмів реалізації соціальної допомоги стосовно потреб осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах;

- визначення особливостями використання інтегрованого підходу у наданні соціальних послуг.

3. Компетенції.

До кінця навчання студенти будуть *компетентними* в таких питаннях:

- завдання та принципи функціонування соціальних служб;

- основи законодавства щодо адміністрування та функціонування соціальних служб;

- функціонально-змістову модель роботи соціальних служб;

- принципи створення та побудови соціальних служб в Україні;

- технології, форми і методи роботи соціальних служб;

- основні напрями роботи соціальних служб;

- особливості використання інтегрованого підходу надання соціальних послуг;

- особливості роботи недержавних соціальних служб та їх співпраця з іншими організаціями;

- системність підходу взаємодії різних соціальних служб та суб'єктів соціальної роботи

на рівні громади;

- перспективи розвитку соціальних служб в Україні;
- нормативно-правову базу роботи соціальних служб і соціального працівника.

А також володітимуть здатностями:

- визначати мету та завдання роботи соціальних служб в Україні;
- аналізувати роль, функції та потенціал державних соціальних служб;
- робити науковий аналіз діяльності системи служб соціальної роботи в Україні;
- порівнювати принципи, методичне та правове забезпечення роботи соціальних служб різних форм власності в Україні та інших країнах Європи;
- визначати рівень ефективності діяльності соціальних служб, робити відповідні висновки;
- розрізняти завдання та функції системи державних соціальних служб у роботі з різними категоріями клієнтів;
- визначати критерії ефективності управління та роботи соціальної служби;
- вміти організувати та координувати роботу соціальної служби, управляти персоналом;
- застосовувати набуті знання для організації практичної ефективної діяльності в соціальних службах.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура навчальної дисципліни представляється у вигляді таблиці 2.

Таблиця 2.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Конс.	Сам. роб.	Контр. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ							
Тема 1. Специфіка організації соціальної роботи як професійної діяльності. Завдання та призначення соціальної роботи. Суб'єкти та об'єкти соціальної роботи. Принципи соціальної роботи. Знання і вміння, функції соціальних працівників. Визначення й види соціальних послуг. Цінності соціальної роботи. Компетентність соціального працівника. Етичний кодекс спеціалістів соціальної роботи. Переконавання соціального працівника.	8	2	2			4	
Тема 2. Організаційно-правові аспекти соціальної роботи в Україні. Управління соціальною роботою. Менеджмент соціальної роботи. Функції менеджменту соціальної роботи: планова функція, організаційна функція, мотиваційна функція, контрольна функція, координаційна функція.	9	2	2		1	4	

<p>Чинне законодавство про соціальну роботу в Україні: Конституція України, Закон України «Про соціальні послуги», Сімейний кодекс України, Закон України «Про місцеве самоврядування», Закон України «Про попередження насильства в сім'ї», Закон України «Про охорону дитинства», Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», Закон України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» тощо.</p>						
<p>Тема 3. Структура соціальних служб в Україні. Сутність соціального обслуговування і соціальні служби. Поняття «соціальні служби», «спеціалізовані соціальні служби». Класифікація соціальних служб. Мережа організацій, причетних до розв'язання соціальних проблем в Україні. Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді як суб'єкти реалізації соціальної політики.</p>	11	2	2		1	6
<p>Тема 4. Інтегровані соціальні служби: зміст, функції та принципи роботи. Інтегрований підхід до здійснення соціального обслуговування населення на рівні громади. Клієнти інтегрованих соціальних служб. Поняття складних життєвих обставин. Діяльність інтегрованих соціальних служб у контексті державної політики щодо забезпечення прав дітей. Функціонально-змістовна модель роботи інтегрованих соціальних служб. Загальна характеристика основних компонентів функціонально-змістовної моделі: мета, завдання, принципи, клієнти, соціальні інституції, технології, напрями, форми, методи. Механізми, що забезпечують ефективність роботи інтегрованих соціальних служб. Моделі інтегрованої партнерської взаємодії на рівні міста і району.</p>	12	2	2			8

Разом за змістовим модулем 1	40	8	8		2	22	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВНІ НАПРЯМИ, ФОРМИ І МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ							
Тема 5. Технології соціальної роботи в соціальних службах. Поняття про соціальні технології. Оцінювання як фундаментальна технологія соціальної роботи. Оцінювання потреб дитини та сім'ї. Принципи оцінювання. Компоненти оцінювання. Загальна характеристика типів оцінки: оцінка потреб, оцінка процесу, оцінка результатів (впливу), економічна оцінка. Цикл оцінювання. Оцінка потреб дітей, її предмет та об'єкт. Принципи оцінки. Етапи здійснення оцінки та їх характеристика: експрес-оцінка, початкова оцінка, комплексна оцінка. Стратегія втручання як ефективна технологія надання соціальної допомоги. Типи стратегій втручання. Види стратегії раннього втручання: кризова і термінова. Фази втручання. Місце технології ведення випадку серед інновацій роботи соціальних служб. Мета і завдання ведення випадку. Принципи ведення випадку. Моделі ведення випадку: мультидисциплінарна, трансдисциплінарна, міждисциплінарна. Функції та ролі соціального працівника/менеджера під час впровадження технології ведення випадку. Технологія ведення випадку як процес, його етапи.	22	6	10		4	20	
Тема 6. Соціальні служби підтримки сім'ї. Організаційні принципи роботи соціальної служби соціальної підтримки сімей. Функції соціальної служби соціальної підтримки сімей. Робота із сім'ями. Методи роботи ССПС. Досвід роботи соціальних служб. Прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу, як альтернативні форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування Здійснення соціального	22	4	10		4	20	

<p>супроводу дитячих будинків сімейного типу та прийомних сімей. Соціальна підтримка сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги. Завдання, основні напрями. Взаємодія суб'єктів соціальної роботи з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах.</p>							
<p>Тема 7. Заклади соціального спрямування з підтримки жінок, молоді та сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах.</p> <p>Загальна характеристика соціальних служб діяльність яких спрямована на запобігання раннього соціального сирітства, соціальну адаптацію дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Особливості організації діяльності закладів соціального спрямування для дітей. Мета, завдання, функції діяльності соціального гуртожитку, центру матері та дитини. Поняття про центри соціально-психологічної допомоги. Категорії населення, яким можуть надаватися термінові соціальні послуги, тимчасовий притулок, харчування. Основні напрямки роботи кризисних центрів. Види соціальних послуг. Мета та основні завдання кризисних центрів. Нормативно-правове регулювання діяльності спеціалізованих закладів соціального спрямування.</p>	22	4	10		2	20	
<p>Тема 8. Реабілітація дітей та молоді з функціональними обмеженнями в діяльності спеціалізованих формувань та закладах соціального спрямування.</p> <p>Сучасні аспекти соціальної роботи із дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями. Організаційні принципи роботи центрів соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями. Завдання, функції служб діяльність яких спрямована на</p>	18	4	6			12	

соціальну реабілітацію дітей та молоді з особливими потребами. Нормативно-правове регулювання діяльності спеціалізованих закладів соціального спрямування спрямованих на роботу з дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями.							
Тема 9. Соціальна підтримка та супровід дітей, молоді з ВІЛ/СНІД, ін'єкційних споживачів наркотиків у діяльності спеціалізованих формувань. Загальна характеристика соціальних служб, діяльність яких спрямована на соціальну підтримку ВІЛ- інфікованих дітей. Мета та завдання спеціалізованої служби соціального супроводу дітей та молоді, що живе з ВІЛ/СНІД. Співпраця служби з Всеукраїнською мережею людей, що живуть з ВІЛ/СНІД. Організаційні принципи роботи з психосоціальної, соціальної підтримки та допомоги дітям, молодим людям, що живуть з ВІЛ/СНІД, членам їх сімей, здійснення соціального супроводу та патронажу сімей з медико-соціальними проблемами. Види соціальної допомоги або послуг. Підтримка та організація груп взаємодопомоги та самопомоги ВІЛ-інфікованих молодих людей. Завдання, функції та організація роботи денного центру перебування ВІЛ-інфікованих дітей.	17	2	4		1	12	
Тема 10. Соціальні служби з профілактики правопорушень та злочинності. Загальна характеристика соціальних служб діяльності яких спрямована на подолання дитячої безпритульності та бездоглядності. Організаційні принципи роботи в приймальниках-розподільниках, у притулках для неповнолітніх Організаційні принципи роботи соціальної служби соціального супроводу та адаптації	20	4	4		2	14	

неповнолітніх та молоді, які перебувають або повернулися з місць позбавлення волі. Основні функції спеціалізованої служби соціального супроводу у виправній, виховній колонії, слідчому ізоляторі. Досвід роботи спеціалізованих соціальних служб. Державний соціальний стандарт соціальних послуг в притулках для неповнолітніх служб у справах неповнолітніх. Взаємодія центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді і установ виконання покарань у проведенні соціальної роботи з неповнолітніми та молоддю. Нормативно-правове регулювання діяльності спеціалізованих формувань та закладів спрямованих на профілактику правопорушень та злочинності.							
Тема 11. Соціальна освіта та підтримка молоді в діяльності спеціалізованих формувань. Створення, організація діяльності мережі спеціалізованих служб в контексті зниження ризику негативних явищ в молодіжному середовищі. Основні завдання та напрямки роботи. Сучасні аспекти соціальної роботи із студентською молоддю. Студентська соціальна служба як одна із найефективніших форм роботи із студентською молоддю. Особливості розвитку волонтерського руху в Україні. Характеристика роботи спеціалізованого формування з підготовки молоді до «Школи волонтерів». Підготовка до сімейного життя й усвідомленого батьківства.	19	2	6		1	12	
Разом за змістовим модулем 2	140	26	50		14	110	
Усього годин	240	34	58		16	132	

5. Самостійна робота

№ з/п	Завдання	Кількість годин
1	Завдання до модуля 1. 1. Здійснення соціального супроводу дітей, жінок, які опинилися "на вулиці". Попередження бродяжництва та	20

	<p>надання своєчасної інформаційної, психологічної, правової, соціально-медичної допомоги дітям, молоді, які не мають достатньої батьківської опіки та дітям, молоді, яка більшість вільного часу проводять на вулиці.</p> <p>2. Проведення профілактичної вуличної соціальної роботи. Організація та проведення вуличних ігротек.</p> <p>3. Розкрити організаційно-технологічну основу створення спеціалізованих соціальних формувань.</p>	
2	<p>4. Здійснення соціального супроводу дітей, жінок, які опинилися "на вулиці". Попередження бродяжництва та надання своєчасної інформаційної, психологічної, правової, соціально-медичної допомоги дітям, молоді, які не мають достатньої батьківської опіки та дітям, молоді, яка більшість вільного часу проводять на вулиці.</p> <p>5. Проведення профілактичної вуличної соціальної роботи. Організація та проведення вуличних ігротек.</p> <p>6. Розкрити організаційно-технологічну основу створення спеціалізованих соціальних формувань.</p>	20
3	<p>7. Здійснення соціального супроводу дітей, жінок, які опинилися "на вулиці". Попередження бродяжництва та надання своєчасної інформаційної, психологічної, правової, соціально-медичної допомоги дітям, молоді, які не мають достатньої батьківської опіки та дітям, молоді, яка більшість вільного часу проводять на вулиці.</p> <p>8. Проведення профілактичної вуличної соціальної роботи. Організація та проведення вуличних ігротек.</p> <p>9. Розкрити організаційно-технологічну основу створення спеціалізованих соціальних формувань.</p>	20
4	<p style="text-align: center;">Завдання до модуля 2.</p> <p>10. Визначити основні проблемні функціонування сім'ї та соціальні проблеми сім'ї. Зробіть порівняльний аналіз.</p> <p>11. Ознайомитись з методикою виявлення сімей, які потребують соціального супроводу.</p> <p>12. Запропонувати тематику інтерактивних дискусій, круглих столів та семінарів для мультидисциплінарних груп фахівців, що працюють в кризисних центрах.</p>	20
5	<p>13. Визначити особливості організації консультативної, профілактичної та реабілітаційної роботи з сім'ями в умовах спеціалізованих служб.</p> <p>14. Розробити методичні рекомендації для соціальних працівників, що супроводжують прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу.</p>	14
6	<p>15. Оцінити ефективність роботи спеціалізованих служб з напрямку реабілітації дітей з функціональними обмеженнями.</p> <p>16. Проаналізуйте методи і форми індивідуальної роботи з дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями.</p> <p>17. Складіть комплексну програму соціальної реабілітації сім'ї, де виховується дитина з особливими потребами.</p> <p>18. Проаналізуйте етапи діяльності служби по роботі з ін'єкційними споживачами наркотиків. Обґрунтуйте доцільність та певну послідовність діяльності.</p>	14

	19. Визначте зміст комплексної реабілітації дітей, підлітків і молоді груп ризику, які опинилися в кризових ситуаціях.	
7	20. Проаналізуйте дії фахівців (психологів, соціальних працівників, соціальних педагогів, лікарів, юристів тощо) закладів соціального спрямування (за вибором) на кожному етапі комплексної реабілітації: діагностичному, корекційному (корекційно-відновлюваль-ному), профілактичному. 21. Обґрунтувати доцільність використання форм та методів соціальної роботи при здійсненні соціального супроводу неповнолітніх, молоді, що повернулася з місць позбавлення волі"; 22. Обґрунтувати доцільність використання форм та методів соціальної роботи консультативних пунктів: у слідчих ізоляторах; у виправних колоніях; 23. Розробити тематику соціально-психологічних тренінгів з профілактики негативних явищ у молодіжному середовищі. Для кожної тематики визначити: вікову групу; категорію; стать; мету; визначити тривалість (кількість днів, годин, кількість занять).	12
8	24. Проаналізуйте дії фахівців (психологів, соціальних працівників, соціальних педагогів, лікарів, юристів тощо) закладів соціального спрямування (за вибором) на кожному етапі комплексної реабілітації: діагностичному, корекційному (корекційно-відновлюваль-ному), профілактичному. 25. Обґрунтувати доцільність використання форм та методів соціальної роботи при здійсненні соціального супроводу неповнолітніх, молоді, що повернулася з місць позбавлення волі"; 26. Обґрунтувати доцільність використання форм та методів соціальної роботи консультативних пунктів: у слідчих ізоляторах; у виправних колоніях; 27. Розробити тематику соціально-психологічних тренінгів з профілактики негативних явищ у молодіжному середовищі. Для кожної тематики визначити: вікову групу; категорію; стать; мету; визначити тривалість (кількість днів, годин, кількість занять).	12
	Разом	132

6. Індивідуальні науково-дослідні завдання

ІНДЗ виконується на основі знань, умінь та навичок, одержаних під час лекційних і практичних занять, самостійної роботи та консультацій.

Теми завдань:

1. «Телефон Довіри» як організаційна форма соціальної допомоги.
2. Гендерна політика: соціальна підтримка жінок. Завдання, функції діяльності центрів роботи з жінками (за вибором студента).
3. Завдання, функції діяльності центрів ресоціалізації наркозалежної молоді.
4. Організація профілактичної, корекційно-виховної роботи у притулку для неповнолітніх.
5. Загальна характеристика державного соціального стандарту соціальної роботи з дітьми, молоддю та різними категоріями сімей.
6. Завдання, основні напрями роботи спеціалізованого формування (за вибором).

7. Зміст державного соціального стандарту психологічних послуг, які надають центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.
 8. Здійснення соціального супроводу дитячих будинків сімейного типу та прийомних сімей.
 9. Державний соціальний стандарт соціальних послуг в центрах соціально-психологічної допомоги.
 10. Сучасні аспекти соціальної роботи зі студентською молоддю.
 11. Державний соціальний стандарт соціальних послуг в притулках для неповнолітніх (служб у справах неповнолітніх).
 12. Завдання, функції та діяльність центрів соціально-психологічної реабілітації для дітей та молоді з функціональними обмеженнями.
 13. Здійснення соціального супроводу неблагополучних сімей.
 14. Зміст державного соціального стандарту соціально-педагогічних послуг, які надають центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.
 15. Завдання та функції соціальних служб підтримки сімей.
 16. Кадри та персонал закладів (установ) соціальної спрямованості.
 17. Завдання, функції та організація роботи денного центру перебування ВІЛ-інфікованих дітей.
 18. Загальна характеристика соціальних служб, які надають соціальні послуги сім'ям.
 19. Мета, завдання, функції, напрями діяльності молодіжного центру праці.
 20. Зміст державного соціального стандарту соціально-економічних послуг, які надають центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.
 21. Мета, завдання, функції діяльності інформаційно-ресурсного центру центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.
 22. Загальна характеристика соціальних служб, діяльність яких спрямована на соціальну реабілітацію дітей та молоді з особливими потребами.
 23. Загальна характеристика соціальних служб, діяльність яких спрямована на соціальну адаптацію дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.
 24. Особливості розвитку волонтерського руху в Україні.
 25. Загальна характеристика та основні напрями роботи Луцького міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.
 26. Загальна характеристика соціальних служб, діяльність яких спрямована на соціальну підтримку ВІЛ-інфікованих дітей.
 27. Соціальна робота щодо запобігання та подолання негативних явищ у молодіжному середовищі.
 28. Служба по роботі з ін'єкційними споживачами наркотиків.
 29. Діяльність центру соціально-психологічної допомоги.
 30. Ознайомитись з мережею спеціалізованих формувань за кожним напрямом діяльності, охарактеризувати їх діяльність.
 31. Зробити аналіз діяльності спеціалізованих служб країн світу (за вибором) за основними напрямками діяльності.
- Презентація ІНДЗ відбувається у вигляді захисту проекту перед студентською аудиторією.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль (макс = 40 балів)								Модульний контроль (макс = 60 балів)		Загальна кількість балів	
Модуль 1				Модуль 2				Модуль 3			
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	
Т 1	Т 2	Т 3-4	Т 4-5	Т 6-7	Т 8-9	Т 10	Т 11				
3	3	4	4	4	4	4	4	10	30	30	100

Бал	Критерії оцінювання знань студента на практичному занятті		
	Характер пізнавальної діяльності	Структура відповіді	Характер відповіді
1	Репродуктивне відтворення навчального матеріалу у вигляді доповнення до відповіді студентів.	Зачитує виклад матеріалу за лекцією.	Відповідь ситуативно усвідомлена.
2	Репродукція основних понять, категорій, принципів і закономірностей. Роз'яснення переважної кількості позицій.	Зачитує визначення за лекцією (або з словника). Зачитує виклад матеріалу за лекцією та підручниками.	Відповідь усвідомлена, з наведенням власних прикладів.
3	Наведення власних прикладів щодо застосування розкритих проблем.	Чітка структурована відповідь за попередньо підготовленим планом та детальним описом його позицій, використання додаткових джерел.	Глибоке усвідомлення представлених позицій.
4	Представлення власної моделі, схеми, віртуального проекту тощо.	Власний мотивований, обґрунтований та відмінний від традиційного варіант відповіді.	Повне та ґрунтовне висвітлення проблеми, узагальнення викладеного у вигляді чіткого переліку позицій із застосуванням нетрадиційних форм викладу.

Навчальною програмою передбачено дві модульні контрольні роботи; кожна з контрольних робіт оцінюється максимальною кількістю в **30** балів; загальна кількість балів - **60**. Так, **26-30 балів** – відповідь належить до високого рівня засвоєння навчального матеріалу, є повною, логічною, аргументованою та доказовою.

18-25 балів виставляється студентам, які мають базові знання, знання літературних джерел з навчальної дисципліни, проте студент не може дати їх достатньої критичної оцінки.

7-17 балів виставляється за відповіді студентів, які носять фрагментарний і неповний характер; не завжди є логічними та науково обґрунтованими, однак присутні власні судження та висновки.

0-6 балів – теоретичні і фактичні знання відтворюються репродуктивно, без осмислення, аналізу. Порівняння, узагальнення, відповідь не містить елементів власного судження або взагалі відсутня.

Оцінювання індивідуального науково-дослідного завдання, основна мета якого – навчити студентів самостійно й творчо вирішувати поставлені проблеми, аналізувати літературу з конкретного питання та вміти її узагальнювати й систематизувати, робити власні логічні висновки – в **10 балів**. Так, **8-10 балів** виставляється студентам, які аргументовано доводять актуальність обраної проблеми, проявляють творчу самостійність, виявляють здатність аналізувати соціально-педагогічні факти, що стосуються поставлених проблем. Матеріал проекту є доказовим, логічно викладеним, з самостійними висновками.

4-7 балів відповідають роботі, в якій на належному рівні висвітлюється певна проблема, однак відсутніми є судження студента, його висновки та узагальнення.

Висвітлення проблеми є неповним і не містить дослідницького компоненту.

0-3 бали виставляється студентам, які не виконали індивідуально-дослідницького

завдання або ж виконали його не належному рівні: матеріал не відповідає проблемі дослідження, опрацьовано лише 1-2 джерела, не зроблено висновків.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре
75 - 81	C	
67 -74	D	Задовільно
60 - 66	E	
1 – 59	Fx	Незадовільно

8. Рекомендована література:

Основна література

1. Інтегровані соціальні служби: теорія, практика, інновації: Навч.-метод. комплекс / Автор.-упоряд.: О. В. Безпалько, І. Д. Зверева, З. П. Кияниця, В. О. Кузьмінський та ін. / За заг. ред.: І. Д. Зверевої, Ж. В. Петрочко. - К.: Фенікс, 2007. - 528 с.

2. Лукашевич М. П. Соціальна робота (теорія і практика): Підручник / М. П. Лукашевич, Т. В. Семигіна. - К.: Каравела, 2011. - 368 с.

3. Нові моделі соціальних служб для сім'ї і дітей: напрями, форми і методи роботи: Методичні матеріали для тренера / Авт. -упор. І. Д. Зверева, З. П. Кияниця, О. А. Лещенко, Л. О. Ніколаєнко, О. В. Павлик, Л. І. Стрига, Н. В. Татарчук; За заг. ред. І. Д. Зверевої. - К., 2011.

4. Соціальна робота в Україні: Навч. посіб. / І. Д. Зверева, О. В. Безпалько, С. Я. Харченко та ін.; За заг. ред. І. Д. Зверевої, Г. М. Лактіонової. - К.: Наук. світ, 2009. - 233 с.

5. Соціальний супровід сімей, що опинились у складних життєвих обставинах: Метод. посіб. / Автор.-упорядн. І. Д. Зверева, В. О. Кузьмінський, З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко та ін. - К.: ДЦССДМ, 2007. - 84 с.

6. Тимошко Г. М. Організація діяльності державних і спеціалізованих служб : навчальний посібник / Г. М. Тимошко. - Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2014. - 248 с.

Допоміжна література

1. Безпалько О. В. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та учнівською молоддю в територіальній громаді: теоретико-методичні основи / О. В. Безпалько. - К.: Наук. світ, 2006. - 363 с.

2. Безпалько О. В. Соціальна робота в схемах і таблицях / Навч. посіб. / О. В. Безпалько. - К.: Логос, 2003. - 105 с.

3. Брутман В. І. Раннє соціальне сирітство як комплексна медико- соціально-педагогічна проблема. - М.: АСОПР, 1944. -182 с.

4. Громада як осередок соціальної роботи з дітьми та сім'ями: Метод, матеріали для тренера / О. В. Безпалько та ін.; Під заг. ред. І. Д. Зверевої. К.: Наук, світ, 2011. - 69 с.

5. Збірник нормативно-правових актів у сфері захисту прав дітей. - К.: Дитячий Фонд ООН (ЮНІСЕФ), 2002. - 318 с.

6. Зверева І. Д. Соціальна робота з дітьми та молоддю в Україні / І. Д. Зверева. - К.: Правда Ярославичів, 1998. - 432 с.

7. Зверева І.Д. Впровадження програм з формування життєвих навичок / І. Д. Зверева // Практична психологія та соціальна робота. - 2004. - № 4. - С. 43-48.

8. Інновації у соціальних службах / За ред.Т. В. Семигіної. - К.: Пульсари, 2002. - 94 с.

9. Інноваційні моделі соціальних послуг: Проекти Українського фонду соціальних інвестицій / За ред. Н. В. Кабаченко. - К.: ЗАТ «ВІПОЛ», 2016. - 320 с.

10. Картер Ричард. Опіка над дітьми: сім'я і держава. Вплив інституційної форми

виховання на розвиток дітей (моніторинговий звіт]. - К.: Логос, 2005. - 88 с.

11. Концепція Державної програми реформування закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України № 263-р від 11 травня 2006 р.

12. Кравець Н. Психофізіологічні та психолого-педагогічні аспекти формування усвідомленого батьківства / Н. Кравець. - К.: Академія, 2001. - 244 с.

13. Кубицький С.О. Організація діяльності соціальних служб [Навч.-метод. комплекс] / Укл.Кубицький С.О. - К.: Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2015. - 62 с.

14. Кузьмінський В. О. Інтегровані соціальні служби - складова стратегії деінституалізації / В. О.Кузьмінський // Права дітей. - К., 2006. - С. 10-11.

15. Методические материалы по подготовке приемных родителей / Автор. кол.: Л. М. Абросова, Е. В. Водопьян, Н. Б. Девон. - СПб.: СПбОО «Врачи детям», 2016. - 112 с.

16. Методичний посібник по проведенню тренінг-курсу для соціальних працівників з питань добору, підготовки і соціального супроводу прийомних батьків / Г. М. Бех, А. Й. Капська, Н. М. Комарова та ін. - К.: Український Ін-т соціальних досліджень, 2000. - 128 с.

17. Методичні рекомендації для соціальних працівників сільських та селищних центрів СССДМ / Н. М. Комирова, О. В. Вакуленко, А. Г. Зінченко та ін. - К.: ДСССДМ, 2003. - С. 89-91,176.

18. Надання допомоги «дітям вулиці» та соціально-незахищеним дітям і підліткам: інформ.-метод. збірник / За ред. С. В. Толстоухової, К. Акстманн. - К., 2003. - С. 18-23.

19. Науковий супровід, моніторинг та оцінка ефективності соціальних проєктів / О. О. Яременко, О. Р. Артюх, О. М. Балакірева та ін. - К.: ДЦССМ, 2002. - 132 с.

20. Оржеховська В. М. Профілактика правопорушень серед неповнолітніх: Навч.-метод. посіб. / В. М. Оржеховська. - К.: ВІАН, 1996. - 352 с.

21. Пеша І. В. Соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (проблеми реформування) / І В. Пеша. - К.: Логос, 2000. - 87 с.

22. Питання формування ефективності родинних форм виховання дітей, позбавлених батьківського піклування / Н. М. Комарова, Л. М. Мельничук, І. В. Пеша та ін. - К.: ДПКСМ. 2004. - 128 с.

23. Представництво інтересів соціально вразливих дітей та сімей: Навч. посіб. / За ред. Т. В. Семигіної. - К.: Четверта хвиля, 2004. - 216 с.

24. Прийомна сім'я: методика створення і соціального супроводу: Наук.-метод. посіб. / Г. М. Бевз, В. О.Кузьміж О. І. Нескучаєва та ін. - К: Центр стратегічної підтримки 2003. - 92 с.

25. Програма підготовки соціальних працівників інтегрованих соціальних служб. / За заг. ред. І. Д. Звереві, В. О. Кузьмінського, І. Саммон. К.: ПБО «Кожній дитині» в Україні 2006. - 34 с.

26. Робота в громаді: практика й політика / Семигіна Т. В. - К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2004. - 180 с.

27. Руденко В. Фінансово-матеріальні ресурси органів місцевого самоврядування як засоби реалізації соціальної спрямованості держави // Ресурси розвитку. Адміністративна реформа в Україні / Упор. М. Пухтинський, Є. Рахімов. - К.: Логос, 2002. - С. 163-174.

28. Савченко С. В. Социализация студенческой молодежи в условиях регионального образовательного пространства / С. В. Савченко. - Луганск: Альма-матер, 2003. - 406 с.

29. Сатановська Л. А. Організація соціальної роботи з різними групами клієнтів: Навч. посіб. / Л. А. Сатановська. - К.: Національний університет біоресурсів і природокористування України. 2008. - 308 с.

30. Сидоренко Ю. А. Сучасна українська сім'я як клієнт соціальної роботи / Ю. А. Сидоренко // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. - К., 2003. - № 2. - С. 99-103.

31. Система соціальних служб і служб соціальної роботи [Навч.-метод. комплекс] /Укл. Мирошніченко Н.О. - К.: Акад. праці і соц. відносин Федер. проф. спілок України, 2010. - 40 с.

32. Соціальна робота в Україні: перші кроки / За ред. В. Полтавця. - К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2000. - 236 с.

33. Соціальна педагогіка: теорія і технології. Підручник / За ред. І. Д. Звереві. - К.: Центр

навчальної літ-ри, 2006. - 316 с.

34. Соціальна робота: Короткий енциклопедичний словник. Кн. 4. - К.: ДЦССМ, 2006. - 536 с.

35. Соціальний супровід сімей, що опинились у складних життєвих обставинах. Метод. посіб. / І. Д. Зверєва, В. О. Кузьмінський, Ж. В. Петрочко та ін. - К.: ДЦССДМ., 2006. - 84 с.

36. Соціальні послуги: 85 питань та відповідей. Проект ТАСІС «Посилення регіональних соціальних служб в Україні». - 2004.

37. Соціальні служби родини: розвиток нових підходів в Україні (перевидання) / За ред. І. М. Григи, Т. В. Семигіної. - К., 2003.

38. Стан та соціальний захист сільських дітей: Тематична державна доповідь про становище дітей в Україні за підсумками 2004 р. - К.: Дії ІСМ, 2005. - 250 с.

39. Створення та функціонування прийомних сімей: Навч. посіб. для державних службовців / О. Яременко, Н. Комарова, Л. Волинець, І. Пеша. - К.: Український ін-т соціальних досліджень, 2000. - 128 с.

40. Технології створення та функціонування прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу: 36 метод. матеріалів / Автор. кол.: Г. М. Бевз, А. Й. Капська, Н. М. Комарова та ін. - К.: ДПССМ, 2003. - 188 с.

41. Трубавіна І. М. Соціально-педагогічна робота з неблагополучною сім'єю: Навч. посіб. / І. М. Трубавіна. - К.: ДЦССМ, 2002. - 132с.

42. Формування навичок усвідомленого батьківства та ранній розвиток дитини: Метод. матеріали для тренера / Упоряд.: І. В. Братусь та ін.; За заг. ред. Г. М. Лактіонової. - К.: Наук. світ, 2002. - 51 с.

43. Циба В. Т. Соціологія особистості: системний підхід (соціально- психологічний аналіз): Навч. посіб. / В. Т. Циба. - К.: МАУП, 2000. - 152 с.

44. Чи зійдуться наші долі... Реінтеграція батьків і дітей: перші кроки до усвідомлення проблеми / Автор. кол. Л. С. Волинець, Т. В. Говорун, Г. І. Постолюк, Л. В. Косаревська, Л. В. Балім. - К., 2006. - 104 с.

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про соціальні послуги» від 19.04.2011 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: 08.02.2011: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=966-15> - Загол. з екрану. - Мова укр.;

2. Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоді» від 21 червня 2001 року № 2558-III [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.search.ligazakon.ua>;

3. Луков В.А. Гуманизм и парадигмы воспитания в глобальном обществе [Электронный ресурс] / Знание. Понимание. Умение. - Режим доступа: [www / URL: http://www.zpu-journal.ru/gum/prospects/articles/2007lukov_val/2/](http://www.zpu-journal.ru/gum/prospects/articles/2007lukov_val/2/). - [б.д.] - Загл. с экрана.

4. Прохоров Б.Б. Экология человека. Понятийно-терминологический словарь [Электронный ресурс] / Академик. - Режим доступа : [www / URL:http://humanecology.academic.ru/1487](http://humanecology.academic.ru/1487) - 2005г. - Загл. с экрана.

5. Склярєнко Э.О. Парадигмы воспитания [Электронный ресурс] / ua.ua.info. - Режим доступа: [www/ URL: http://www.ua.ua.info/razvitiye/article-9366-paradigmyi-vospitaniya/](http://www.ua.ua.info/razvitiye/article-9366-paradigmyi-vospitaniya/). - [б.д.] - Загл. с экрана.

6. Соціальний супровід // Режим доступу: <http://zakon.licasoft.com.ua/component/lica/?href=0&view=text&base=24&id=22870&menu=22927>;

7. Соціальне супроводження прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу // Режим доступу: [view=text&base=24&id=22856&menu=22913](http://zakon.licasoft.com.ua/component/lica/?href=0&view=text&base=24&id=22856&menu=22913).

9. Перелік екзаменаційних (залікових) питань для здійснення підсумкового контролю успішності навчання

1. Основні завдання та функції центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.
2. „Телефон Довіри" як організаційна форма соціальної допомоги.

3. Структура мережі центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.
4. Гендерна політика: соціальна підтримка жінок. Завдання, функції діяльності Київського міського центру роботи з жінками.
5. Місце і роль центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді в системі державних закладів соціальної роботи.
6. Мета, завдання, функції діяльності соціального гуртожитку.
7. Державне регулювання соціальною роботою. Закон України „Про соціальну роботу з дітьми та молоддю”.
8. Завдання, режим роботи приймальника-розподільника.
9. Міністерства і відомства, які здійснюють соціальну роботу. Міжсекторальна співпраця Міністерств і відомств в сфері здійснення соціальної роботи.
10. Завдання, функції діяльності центрів ресоціалізації наркозалежної молоді.
11. Правові умови діяльності центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.
12. Мета, завдання, функції, напрями діяльності служби з ін'єкційними споживачами наркотиків.
13. Особливості організації діяльності закладів соціального спрямування для дітей.
14. Профілактична та виховна робота в приймальниках-розподільниках.
15. Особливості організації діяльності спеціалізованих формувань в структурі центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.
16. Організація у притулку для неповнолітніх профілактичної, корекційно-виховної роботи серед неповнолітніх.
17. Загальна характеристика державного соціального стандарту соціальної роботи з дітьми, молоддю та різними категоріями сімей.
18. Зміст державного соціального стандарту психологічних послуг, які надають центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.
20. Здійснення соціального супроводу дитячих будинків сімейного типу та прийомних сімей.
21. Державний соціальний стандарт соціальних послуг в центрах соціально-психологічної допомоги.
22. Сучасні аспекти соціальної роботи із студентською молоддю.
23. Державний соціальний стандарт соціальних послуг в притулках для неповнолітніх служб у справах неповнолітніх.
24. Завдання, функції та діяльність центру соціально-психологічної реабілітації для дітей та молоді з функціональними обмеженнями.
25. Державний соціальний стандарт соціальних послуг в центрах ресоціалізації наркозалежної молоді.
26. Нормативно-правова база здійснення соціальної роботи: загальна характеристика.
27. Здійснення соціального супроводу неблагополучних сімей.
28. Зміст державного соціального стандарту соціально-педагогічних послуг, які надають центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.
29. Завдання та функції соціальних служб підтримки сімей.
30. Кадри та персонал закладів (установ) соціальної спрямованості.
31. Сучасні аспекти соціальної роботи із дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями.
32. Соціальні служби для сім'ї, дітей та молоді - поліфункціональний суб'єкт соціальної роботи в Україні.
33. Організація роботи центру соціально-психологічної реабілітації дітей.
34. Загальна характеристика соціальних служб, які надають соціальні послуги дітям.
35. Взаємодія суб'єктів соціальної роботи з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах.
36. Загальна характеристика соціальних служб, які надають соціальні послуги молоді.
37. Завдання, функції та організація роботи денного центру перебування ВІЛ-інфікованих дітей.
38. Загальна характеристика соціальних служб, які надають соціальні послуги сім'ям.
39. Мета, завдання, функції, напрями діяльності молодіжного центру праці.
40. Зміст державного соціального стандарту соціально-економічних послуг, які надають центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.
41. Мета, завдання, функції діяльності інформаційно-ресурсного центру центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.
42. Загальна характеристика соціальних служб, діяльність яких спрямована на

соціальну реабілітацію дітей та молоді з особливими потребами.

43. Загальна характеристика соціальних служб діяльність яких спрямована на соціальну адаптацію дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

44. Особливості розвитку волонтерського руху в Україні..

45. Зміст державного соціального стандарту соціально-медичних послуг, які надають центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

46. Прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу, як альтернативні форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

47. Типова структура і штати обласних, міських, районних, селищних та сільських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

48. Взаємодія центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді і установ виконання покарань у проведенні соціальної роботи з неповнолітніми та молоддю.

49. Державне регулювання соціальною роботою. Закон України „Про соціальні послуги”.

50. Загальна характеристика та основні напрями роботи Луцького міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

51. Загальна характеристика соціальних служб діяльність яких спрямована на соціальну підтримку ВІЛ-інфікованих дітей.

52. Моделі соціальних послуг для розумово відсталих інвалідів у громаді.

53. Загальна характеристика соціальних служб діяльності яких спрямована на подолання дитячої безпритульності та бездоглядності.

54. Зміст державного соціального стандарту інформаційних послуг, які надають центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

55. Загальна характеристика соціальних служб, діяльність яких спрямована на реабілітацію неповнолітніх та молоді, які перебувають або повертаються з місць позбавлення волі.

56. Зміст державного соціального стандарту юридичних послуг, які надають центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

57. Соціальна робота щодо запобігання та подолання негативних явищ у молодіжному середовищі.

58. Служба по роботі з ін'єкційними споживачами наркотиків.

59. Соціальна підтримка сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги. Завдання, основні напрями діяльності.

60. Діяльність центру соціально-психологічної допомоги.